

Társadalmi befogadás – hazai és nemzetközi áttekintés, lehetőségek az Erasmus+ és az Európai Szolidaritási Testület programokban

November végén került megrendezésre a Tempus Közalapítvány által szervezett „A társadalmi befogadás színterei az Erasmus+ és az Európai Szolidaritási Testület projektekben” című rendezvény.

Az eseményt nyitó előadások átfogó képet adtak az inklúzió hazai és nemzetközi helyzetéről, és a programok által nyújtott lehetőségekről. Plenáris előadóink Fazekas Ágnes Sarolta, az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, Fogyatékoság és Társadalmi Részvétel Intézetének munkatársa, valamint Verses István, a Tempus Közalapítvány Erasmus+ Programirodájának igazgatója voltak.

Fazekas Ágnes Sarolta „*Társadalmi befogadás Magyarországon és nemzetközi szinten*” című előadásában vizuálisan szemléltette, hogy mi a különbség integráció és inklúzió között, és miért fontos az utóbbira törekednünk. Integráció esetében a kisebbségben lévő csoportok bár beléphetnek a többségi területekre, a környezet nem feltétlenül reagál arra, hogy milyen strukturális akadályok jelentek meg a folyamat során. Például, ha egy sportesemény során a lelátó teljes területe akadálymentesített, minden résztvevő élvezni tudja a játékot. Amennyiben a lelátónak csak egyes részei akadálymentesítettek, az inkluzivitás lehetősége adott, de ha nem tud minden egyes hátrányos helyzetű ember élni vele, csak integrációról beszélünk. Ilyen esetben az egyén vagy a csoport alkalmazkodik a már meglévő társadalmi környezethez. Inklúzió esetében egyfajta „tánclépés” történik, tehát a hátrányos helyzetű egyének csoportja és a környezet is egyenlő arányban tesz proaktív lépéseket a különbségek kiküszöbölése érdekében.

Az előadó példákkal segített megértetni a résztvevőkkel azt, hogy hogyan tudjuk szervezeti szinten az inkluzivitást és diverzitást a mindennapok szerves részévé tenni. Első lépésként javasolt feltérképezni, hogy milyen akadályok hátráltatják az adott szervezet részvételét a mobilitási programokban, illetve mit tehet a szervezet, hogy ezeket a fennálló akadályokat lebontsa. Másodsorban szükség van arra, hogy konkrétan meghatározzuk azt, hogy az intézmény hogyan tekint a társadalmi befogadás, a sokszínűség értékére, tehát nem csak egy „doboz kipipálásaként” tekint-e a területre. Továbbá érdemes szervezetek között kapcsolódásokat kialakítani és olyan vállalatokat felkutatni, akik már sikeresen részt vettek mobilitási programokban. Ehhez kapcsolódóan azt is kiemelte, hogy célszerű tudásmegosztó találkozókra részt venni és egymástól tanulni. Ha tehetjük, ne csak közvetett módon kapcsolódjunk a hátrányos helyzetben lévő csoportokhoz. Fontos megismerni a különböző életkörülmények között élő személyeket és az ő tapasztalataikat. Legyünk kíváncsiak ezen egyénekre, próbáljuk meg az ő történeteiket magunkévá tenni például interjúk, fókuszcsoportok stb. segítségével. Végül soron térképezzük fel a projekthez szükséges forrásokat és szükségleteket.

Fazekas Ágnes Sarolta zárásként kiemelte: jó úton haladunk az inkluzivitás felé, de a további jó eredményekhez sok kommunikációra, dialógusra és együttműködésre van szükség.

Verses István, a Tempus Közalapítvány Erasmus+ programirodájának igazgatója, „*Egy elérhető program – Társadalmi befogadás az Erasmus+ és az Európai Szolidaritási testület programokban*” című előadásában a 2021-ben indult új Erasmus + programszakasz egyik fő prioritása, a társadalmi befogadás és a hozzáférhetőség fontosságát mutatta be.

A 2021-2027 között zajló programciklus egyik legfőbb célkitűzése, hogy a kevesebb lehetőséggel rendelkező, hátrányos helyzetben lévő célcsoportok is minél nagyobb arányban részt tudjanak venni a programokban. Verses István ismertette a résztvevőkkel az eddig elért eredményeket: Az előző programszakaszban az esélyegyenlőségi-kiegészítő támogatási rendszernek köszönhetően 15%-ra nőtt azok száma, akik szociális alapú kiegészítő ösztöndíjban részesültek a felsőoktatásban. A jövőben a cél,

hogy ez a szám akár 25%-ra növekedjen– mondta. Az ösztöndíjak, egyéni elérhető támogatások mértéke is növekszik 2021-től mind a felsőoktatásban, mind pedig a köznevelési, a szakképzési és a felnőttkori tanulás szektorokban.

A hozzáférés növelése érdekében a Tempus Közalapítvány is létrehozta saját, [„Befogadás és sokszínűség”](#) stratégiáját. A stratégia célja, hogy segítsen azoknak az akadályoknak a leküzdésében, amelyekkel a különböző célcsoportok a programokba történő bevonásuk során szembesülhetnek. Az Erasmus + programiroda a projekt első lépéseként létrehozott egy kérdőíves felmérést, amely arra kereste a választ, hogy milyen akadályok léphetnek fel a kevesebb lehetőséggel rendelkező fiatalok, szakemberek bevonásában. A kérdőív eredményéből kiderült, hogy a leggyakoribb akadályok között szerepel a célcsoport motivátlansága, a nem megfelelő idegennyelv-tudás, a finanszírozási problémák, az információhiány, és a módszertani hiányosságok. Verses István szerint szükséges tehát növelni a célcsoport motivációját, mentorálni és megfelelő információkkal ellátni őket, valamint extra anyagi támogatással haladni a projekt sikere felé.

A hozzáférést segítő eszközök és lehetőségek tehát már minden szektorban jelen vannak és az eddigi tapasztalatok alapján jól működnek, azonban finomhangolást igényelnek. A rendezvény további részében olyan projektek mutatkoztak be gyakorlatorientált műhelyek keretében, amelyek sikeresen járultak hozzá a társadalmi befogadás megerősítéséhez az Erasmus+ és az Európai Szolidaritási Testület programokban.